

ผลงานการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนและชุมชน

- ♦ การขยายเครือข่ายของโรงเรียนและชุมชน
ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้นในหลายอำเภอของ
จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งถือเป็นการขยายโอกาสในการเรียนรู้
และปฏิบัติจริงของโรงเรียนและชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ
โดยโรงเรียนได้ใช้หลักของการพึ่งตนเองก่อให้เกิด
ผลผลิตของโครงการที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้และผลิต
อาหารเพื่อบริโภคได้ ลดภาระค่าใช้จ่ายของโรงเรียนและ
ขยายผลสู่เศรษฐกิจภาคครัวเรือน

- ♦ การบูรณาการความรู้ลงหลักสูตรและสาระ
การเรียนรู้ของโรงเรียน ทำให้นักเรียนแต่ละชั้นเรียนได้
เรียนรู้และปฏิบัติบนวิถีแห่งความพอเพียงอย่างต่อเนื่อง
และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตถือว่าเป็น
กระบวนการหนึ่ง ที่สร้างให้เกิดความยั่งยืนในระบบ
การศึกษา

- ♦ การสร้างกระบวนการเรียนรู้นอกห้องเรียนระหว่างครู
นักเรียนและชุมชนในพื้นที่ ในการแลกเปลี่ยนความรู้และ
ประสบการณ์ของผู้ที่อยู่ท้องถื่นเดียวกัน ก่อให้เกิดความเชื่อมโยง
และขยายผลในการใช้องค์ความรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชนใน
การสร้างความเข้มแข็งให้กับนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน และ
เกิดแรงกระตุ้นในชุมชนในพื้นที่ โดยเฉพาะผู้ปกครองของ
นักเรียน ให้หันมาสนใจในการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการ
ดำเนินชีวิต ซึ่งเริ่มจากการฝึกงานเกษตรที่ช่วยสร้างความมั่นคง
ด้านอาหารในครอบครัวและท้องถิ่นของตนเอง

- ♦ โรงเรียนได้เผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน ส่งผลให้
ชุมชนเห็นความสำคัญในการทำเกษตรอินทรีย์ โดย
พยายามลดการใช้สารเคมี อีกทั้งยังสนใจเรียนรู้ในเรื่อง
การผลิตน้ำหมักจุลินทรีย์สูตรต่างๆ เพื่อนำไปใช้ใน
แปลงเกษตรของตนเอง โดยโรงเรียนและชุมชนได้
เรียนรู้และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพของภูมิสังคมใน
ท้องถิ่นและเริ่มเห็นความสำคัญของการช่วยกันอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง...เพื่อ
อนาคต..ที่ยั่งยืน”

สาส์น..พอเพียง

ฉบับที่ 4
มกราคม 2556

โครงการโรงเรียนต้นแบบ ทำดีเพื่อพ่อ เศรษฐกิจพอเพียง

องค์กรแห่งความพอเพียง

ผลงานการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเป็นโรงเรียนและชุมชนต้นแบบ

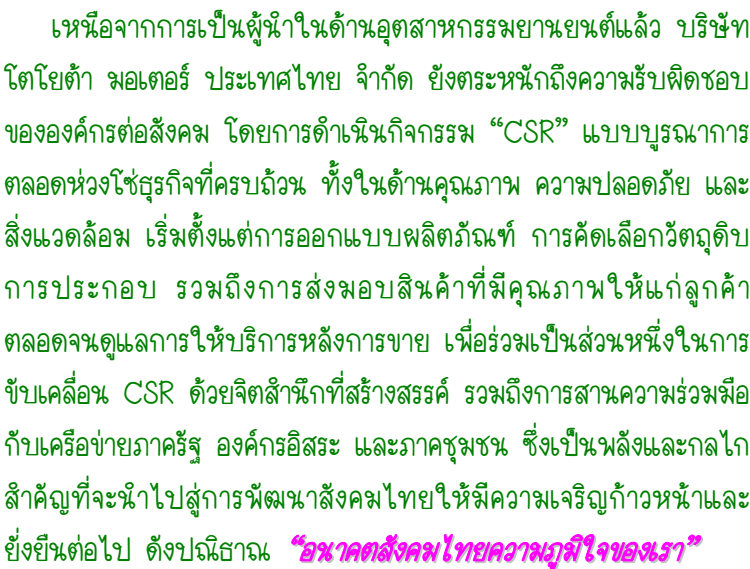
พื้งพื้ง...พื้งพา

ตามแนวปรัชญาพ่อหลวง

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในองค์กรธุรกิจ ทั้งในระดับนโยบาย การบริหารงาน รวมถึงการพัฒนาบุคลากรภายในให้ได้เรียนรู้ถึงคุณค่าและปฏิบัติจริงในเรื่องของ ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงด้วยการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี โดยคำนึงถึงคุณธรรม และการที่ตัวในการเรียนรู้ย่อมสอดคล้อง คือเป็นการสร้างฐานที่มั่นคงให้กับบุคลากรในองค์กร นอกจากนี้ การส่งเสริมให้คนในองค์กรรู้จัก *"การให้อย่างยั่งยืน"* กับชุมชนโดยรอบ ซึ่งหมายถึงการให้ความรู้และการฝึกทักษะด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ยังถือเป็นการให้ที่จะเกิดการต่อยอดขึ้นไปอีกในสังคม *โรงเรียนและชุมชนต้นแบบพอเพียง* เป็นหนึ่งในผลงานชิ้นสำคัญที่โตโยต้า เกทเวย์ และมูลนิธิสืบนาคะเสถียรได้ร่วมมือกันเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งความคิด และพฤติกรรมของคนในชุมชนและท้องถิ่น ให้เกิดพลังในการร่วมกันดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยการเริ่มจากการรู้จัก เข้าใจ และพึ่งตนเอง เพื่อสร้างให้เกิดความเข้มแข็งและฐานรากที่มั่นคงในการดำเนินชีวิต แต่หนึ่งสิ่งที่ไม่ได้ คือ องค์กรและชุมชนมีความจริงใจ ตั้งใจ และเปิดใจยอมรับซึ่งกันและกัน อีกทั้งจึงเจตนารมณ์ที่จะก้าวไปสู่อนาคตที่สดใสบนความความสมดุลและมั่นคงพร้อมๆ กัน

บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด โรงงานแกตเวย์

นายสุชาติ หะยั้งสกุล
ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด

- ☺ ให้ความสำคัญต่อกฎหมายของนานาประเทศ โดยการปฏิบัติตามกฎหมายของทุกประเทศ ดำเนินธุรกิจอย่างเปิดเฟยตรงไปตรงมา
- ☺ ให้ความสำคัญประเพณีวัฒนธรรมของทุกประเทศ สนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมผ่านทางการดำเนินงานทางธุรกิจ
- ☺ สร้างและพัฒนาเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย พร้อมทั้งจัดหาผลิตภัณฑ์และบริการที่ดีเยี่ยม ซึ่งเต็มเต็มความต้องการของผู้ใช้บริการทั่วโลก
- ☺ ส่งเสริมวัฒนธรรมในองค์กรที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล และคุณค่าการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ขอดะเดียวกันมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมีความเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน
- ☺ ร่วมกับหุ้นส่วนทางธุรกิจในการวิจัยและการสร้างสรรค์เพื่อความสำเร็จที่มั่นคง การเติบโตในระยะยาวและผลประโยชน์ร่วมกัน พร้อมทั้งเปิดรับพันธมิตรใหม่ๆ ในเวลาเดียวกัน

โรงเรียนต้นแบบ...พอเพียง

บริษัทโตโยต้า โรงงานเกตเวย์ ได้มอบหมายแนวคิด การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจริง โดยร่วมกับมูลนิธิ ศิลาปันสิ่งแวดล้อมไทยดำเนินโครงการนำร่องโรงเรียนในจังหวัด ฉะเชิงเทรา เพื่อสนับสนุนการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ใน โรงเรียน อาทิ มีชีวิตสวนครัว มีสวนสมุนไพร การเลี้ยงปลาตก เป็ด ต้น โดยผลของการดำเนินโครงการมุ่งหวังให้แต่ละโรงเรียนเกิด ความพอเพียงและสมดุล คือ “กินพอดี อยู่พอดี” บนพื้นฐานของ การพึ่งพาตนเอง และการรักษาสมดุลของสังคมและธรรมชาติ

บริษัทโตโยต้า โรงงานเกตเวย์ ได้เล็งเห็น ความสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้และการสร้างระบบการ เรียนรู้ในโรงเรียนให้มีการบูรณาการมากขึ้น และนักเรียน ได้รับประโยชน์ทั้งในด้านความรู้เชิงวิชาการและทักษะใน การดำเนินชีวิต ซึ่งแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงชี้แนะ แนวทางการดำเนินชีวิตอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ทุกระดับโดยมุ่งเน้น “ทางสายกลาง” ภายใต้ “ความพอเพียง” ซึ่งหมายถึง ความพอประมาณ มีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร เพื่อให้สามารถ รับมือกับผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภายในและ ภายนอกสังคมไทยได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ เป็นอย่างยิ่ง

ในช่วงแรกของโครงการนั้น มุ่งส่งเสริมการพัฒนาระบบ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา โดยมีการจัดทำโครงการนำร่อง (ต้นแบบ) ของ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและบูรณาการลงในหลักสูตรของแต่ละ สาระการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจตามหลักของการ พึ่งตนเองและฝึกฝนให้เกิดทักษะในการทำงานร่วมกัน อีกทั้ง ผลลัพธ์ที่ปรากฏยังเป็นประโยชน์แก่ครูและนักเรียนใน โรงเรียนรวมถึงผู้ปกครอง ในการสร้างรายได้และการออม

เลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์

“โรงสีเพื่อสังคม”

โรงสีข้าวรัชมมงคล...แรงบันดาลใจในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในโรงงาน และขยายผลสู่ชุมชน

จากบทเรียนภาวะวิกฤติทางการเงินอย่างหนัก ในปี 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระ กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ครอบครัวโตโยต้าฯ ได้มีส่วน ร่วมในการดำเนินงานตามรอยพระยุคลบาท โดยทรง มีพระราชดำริให้จัดสร้างโรงสีข้าวขึ้น อีกทั้งยังทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทรัพย์สินส่วน พระองค์จำนวน 600,000 บาท เพื่อใช้เป็นทุน เริ่มต้นในการก่อตั้ง “โรงสีข้าวรัชมมงคล” โดยพระองค์ มีพระราชประสงค์ที่จะสนับสนุนเกษตรกรในชุมชนให้ ช่วยเหลือตนเองได้ และยังร่วมส่งเสริมสังคมไทยให้ เป็นสังคมที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ด้วยการให้ โรงสีรัชมงคลเปิดรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาและ สหกรณ์การเกษตรชุมชนในราคายุติธรรม

จากนั้นจะนำข้าวสารไปจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในราคา ที่เหมาะสม และไม่ได้หวังผลกำไร ส่วนที่เหลือจากการสีข้าว เช่น แกลบ รำ และปลายข้าว โรงสียังได้นำไปจำหน่าย ให้แก่ชาวบ้านในชุมชนด้วยราคาที่ย่อมเยา เพื่อนำไปใช้เลี้ยง สัตว์ หรือทำปุ๋ยสำหรับการเพาะปลูกได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งนับได้ ว่าเป็นวงจรเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริโดยแท้ จากการดำเนินงานที่ไม่ได้มุ่งหวังผลกำไรของโรงสีข้าวรัชมมงคล นี้เอง จุดประกายให้บริษัทได้รับแรงบันดาลใจในการร่วมเป็น ส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคมสู่ความยั่งยืนตาม “หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง”

พลิกหัวใจ ให้ความพอเพียงเคียงคู่

โตโยต้า 50 ปี สร้างสุขที่ยั่งยืน

อีกหนึ่งกิจกรรมที่ช่วยสร้างความเข้าใจและเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคลากรภายในองค์กรให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับหลักสูตรที่เตรียมการเบื้องต้น จะถูกถ่ายทอดโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิปฏิบัติจริงภายในและวิทยากรพิเศษจากภายนอก ประกอบด้วย

1) หัวใจหลักของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความพอประมาณ มีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ส่วนอีก 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ (ประกอบด้วย ความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) และเงื่อนไขคุณธรรม (ประกอบด้วย ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา แบ่งปัน) ซึ่งทั้งหมดจะนำไปสู่ความก้าวหน้าอย่างสมดุลมั่นคงยั่งยืน ทั้งเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

2) การขยายพันธ์พืชโดยวิธีการตอนกิ่ง เสียบกิ่ง และทาบกิ่ง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ การทำปุ๋ยผสมพอร์ ในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะพนักงานวัยใกล้เกษียณที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้กับตนเองหรือเป็นกิจกรรมยามว่างร่วมกับครอบครัวหลังเกษียณอายุงาน

กิจกรรม
พลิกหัวใจ ให้ความพอเพียง
เคียงคู่โตโยต้า 50 ปี สร้างสุขที่ยั่งยืน

การทำปุ๋ยหมักจากน้ำหมักจุลินทรีย์

สอนวิธีการตอนกิ่ง เสียบกิ่ง ทาบกิ่ง โดยเจ้าหน้าที่จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน

พนักงานที่เข้าร่วมโครงการ รุ่น 1 และรุ่น 2

วิทยากรจากภายนอกให้การเรียนรู้

การตอนกิ่ง เสียบกิ่ง และทาบกิ่ง

การทำน้ำหมักจุลินทรีย์

การอบรมโดยวิทยากรภายใน

จากแนวคิดสู่ภาคปฏิบัติบนเส้นทางแห่งการก้าวสู่ “องค์กรแห่งความพอเพียง” ถือเป็นการเดินทางที่ยาวนาน กว่า 15 ปี ที่บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด โรงงานเกตเวย์ ได้ฝ่าวิกฤติเศรษฐกิจของสองยุค (ในปี 2540) โดยนำแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการแก้ปัญหา จนเป็นที่ประจักษ์ว่าธุรกิจเอกชนก็สามารถนำพาประยุกต์ใช้ได้จนประสบความสำเร็จโดยไม่ได้อิงติดอยู่แค่ในวงเกษตรกรรมเท่านั้น

คุณลักษณะสำคัญแห่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ที่บริษัทโตโยต้าฯ โรงงานเกตเวย์ นำมาปรับใช้คือ

ความพอประมาณ ยึดหลักการแสวงหาผลกำไรโดยให้ความสำคัญกับคน คู่ค้า ผู้ถือหุ้น สังคม และสิ่งแวดล้อม ไม่เอาเปรียบเบียดเบียน คู่ค้าเพื่อมุ่งเน้นให้ได้กำไรสูงสุด และจัดสวัสดิการให้กับพนักงานอย่างเหมาะสม

ความมีเหตุผล รู้จักลูกค้า รู้จักตลาด รู้จักคู่แข่ง และรู้จักตนเอง ทั้งยังใช้กระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดสู่ลูกค้า

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในการพร้อมรับ การเปลี่ยนแปลงโดยควบคุมกระบวนการจัดหาวัตถุดิบ กำหนดราคาอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การสร้างสมดุลให้กับธุรกิจอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงาน ในการป้องกันภาวะมลพิษ รื้อไหลการใช้ทรัพยากรอย่างรู้ค่า ได้แก่ พลังงาน การใช้สารเคมี ให้เป็นไปตามเป้าหมาย และการสร้างสรรค์วัฒนธรรมขององค์กรเพื่อปลูกฝังให้ทุกคนประพฤติปฏิบัติตามเป็นปกติ มีความรู้ และทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม ยังเป็นการใช้พื้นฐานความรู้ คุณธรรมมาบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความยั่งยืนอีกด้วย

จากการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ภายในองค์กรอย่างจริงจัง ส่งผลให้บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด (โรงงานเกตเวย์) ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อเดือนกันยายน 2555 ในฐานะที่เป็นผู้นำในการให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือ “โครงการศึกษาวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการช่วยเหลือสังคม (CSR)”

ก้าวต่อไปของบริษัทโตโยต้าฯ โรงงานเกตเวย์ คือ การสานต่อแนวทางการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชนต่างๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งนำไปสู่องค์กรหรือเครือข่ายธุรกิจในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด จนถึงระดับชาตินอกจากนี้ยังมุ่งสร้างความเข้มแข็งให้กับพนักงานในองค์กร โดยเสนอความคิดให้ลดความผูกพันในการดำรงชีวิต รวมถึงการหลีกเลี่ยงอบายมุขต่างๆ เช่น เหล้า บุหรี่ และให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ให้รู้จักการบริโภคอย่างพอประมาณ โดยไม่พยายามมีรายจ่ายเกินรายได้ เหล่านี้เป็นเพียงแนวทางหนึ่งที่เป็นบทพิสูจน์การก้าวสู่องค์กรแห่งความพอเพียงตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

